

7. 10. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Srovnání platnosti konkurenční doložky podle obchodního zákoníku (z. č. 513/1991 Sb.) a občanského zákoníku (z. č. 89/2012 Sb.)

Mezi čteně užívané doložky v různých obchodních smlouvách patří i konkurenční doložka. Oproti předchozí právní úpravě, která neobsahovala obecné ustanovení o konkurenční doložce, obsahuje občanský zákoník ve svém ustanovení § 2975 vymezení zakázaných konkurenčních doložek. V odstavci 1 tohoto ustanovení se obsah konkurenční doložky vymezuje negativně, když se zakazují konkurenční doložky neobsahující vymezení území, okruh činností a okruh osob, na které se konkurenční doložka vztahuje.

Kromě tohoto obecného ustanovení o konkurenční doložce obsahuje občanský zákoník úpravu konkurenční doložky v ustanoveních vztahujících se k obchodnímu zastoupení (srov. ust. § 2518 občanského zákoníku). Uvedené pravidlo je však nutno považovat za *lex specialis* ve vztahu k obecné úpravě obsažené v ust. § 2975 občanského zákoníku. Tento článek se zaměřuje právě na srovnání obecné úpravy konkurenční doložky v obchodním zákoníku a novém občanském zákoníku.

Z dikce ustanovení § 2975 občanského zákoníku lze usuzovat na podstatné náležitosti konkurenční doložky, kterými jsou kromě obecných požadavků na určitost právního jednání i vymezení území, na němž zákaz výkonu konkurenční činnosti platí, okruh osob, na něž se takový zákaz vztahuje a v neposlední řadě vymezení činnosti, která je považována za konkurenční a časové omezení trvání zákazu konkurence. Veškeré tyto podmínky musí být naplněny, přičemž při sjednávání musí být dbáno na zachování kritéria přiměřenosti a platná konkurenční doložka by měla být také spravedlivě vyvážená. Oproti tomu obchodní zákoník neobsahoval vymezení konkurenční doložky (kromě smlouvy o obchodním zastoupení) a pro ostatní smluvní typy byly podstatné náležitosti odvozovány právě od tohoto ustanovení s tím, že byly dotvářeny judikaturou Nejvyššího soudu ČR.

Ust. § 2975 odst. 1 občanského zákoníku stanoví, že pokud neobsahuje konkurenční doložka vymezení území, okruhu osob nebo okruh činností, k takové konkurenční doložce se nepřihlíží. V takovém případě půjde o zdánlivé právní jednání. V praxi vznikají diskuse týkající se výkladu tohoto ustanovení zejména s ohledem na přítomnost spojky „nebo“, přičemž existuje několik názorů na naplnění podmínek neplatnosti konkurenční doložky.

Zatímco úprava konkurenční doložky v předchozí právní úpravě vycházela v první řadě z ust. § 672a obchodního zákoníku, tedy z ustanovení vztahujícího se k obchodnímu zastoupení a pro ostatní smlouvy bylo toto ustanovení dotvářeno právě judikaturou Nejvyššího soudu ČR, současně platný

občanský zákoník již konkurenční doložku upravuje obecně s tím, že pro její platnost stanoví přísnější pravidla, když již zmiňované ustanovení požaduje nejen vymezení území a činností, na které se vztahuje, ale také vymezení okruhu osob, na něž se má konkurenční doložka vztahovat.

K obligatornímu obsahu konkurenční doložky dle platného občanského zákoníku lze s ohledem na formulaci zákonného ustanovení připustit několik možných výkladů:

- a. pro platnost konkurenční doložky postačí, pokud bude konkurenční doložka obsahovat pouze jednu z uvedených náležitostí (což znamená, že platná bude taková doložka, která bude obsahovat buď územní vymezení, nebo vymezení konkurenční činnosti, příp. bude vymezen pouze okruh osob, na které se vztahuje);
- b. pokud se bude vycházet z předchozí praxe a judikatury Nejvyššího soudu ČR, pro platnost konkurenční doložky postačí, pokud bude obsahovat vymezení konkurenční činnosti a současně vymezení území nebo osob, na které se má zákaz konkurence vztahovat;
- c. podmínky stanovené občanským zákoníkem musí být naplněné kumulativně.[1]

K poslednímu názoru se přiklání i odborná literatura, když vychází ze systematického zařazení ustanovení o konkurenční doložce, teleologického a logického výkladu. Právě zařazení ustanovení o konkurenční doložce mezi ustanovení o nekalé soutěži tento výklad podporuje, když právě ustanovení proti nekalé soutěži mají chránit zájmy jiných soutěžitelů a bránit tak jejich přílišnému omezování jejich konkurenty – bývalými obchodními partnery.[2]

Důležitým atributem platné konkurenční doložky je i časové omezení jejího trvání. Za účinnosti předchozí právní úpravy – obchodního zákoníku mohla být platná konkurenční doložka, která omezovala určitou osobu při konkurenčním jednání po dobu maximálně dvou let. Nový občanský zákoník časové omezení rozšiřuje, když v odst. 2 výše zmiňovaného § 2975 stanoví, že konkurenční doložka může být sjednána na dobu nejvíce pět let. Pokud trvání zákazu konkurence doložka neobsahuje, uplatní se domněnka, že tento zákaz trvá 5 let.

Aspekt přiměřenosti a vyváženosti deklarovaný judikaturou Nejvyššího soudu ČR[3] nachází svůj odraz právě v odstavci 3 předmětného ustanovení, z něhož plyne, že konkurenční doložka by měla nejen obsahovat požadované podstatné náležitosti, ale současně by tyto měly být nastaveny tak, aby byly ve vztahu ke konkrétní smlouvě upraveny v přiměřeném rozsahu a neznamenal tak nedůvodnou újmu a omezení pro osobu, která je povinna zákaz konkurence dodržovat. Přiměřenost a vyváženost konkurenční doložky se posuzují zejména s ohledem na předmět podnikání obou smluvních partnerů, kde by vyvážená konkurenční doložka měla na jedné straně chránit podnikatele a jeho právo podnikat, na druhé straně by však neměla omezovat smluvního partnera natolik, že by mu prakticky zabránila podnikat ve stejné nebo obdobné oblasti, což by ve výsledku znamenalo ukončení činnosti, příp. změnu předmětu podnikání.

V souvislosti s konkurenční doložkou se lze často setkat s finančním protiplněním, které má určitým způsobem osobě, která je omezena v konkurenčním jednání, kompenzovat toto omezení a zmírnit jeho dopady. Takové protiplnění však není obligatorní, neboť občanský zákoník o tomto mlčí.

Pravidla pro sjednání konkurenční doložky jsou, kromě problematické formulace v odstavci 1 § 2975 občanského zákoníku, zřejmé. Podstatné náležitosti, tedy výklad uváděného odstavce 1, ukáže až soudní praxe.

JUDr. David Řezníček, Ph.D., LL.M.

Mgr. Jana Židzиковá

[Řezníček & Co. s.r.o., advokátní kancelář](#)

U Černé věže 66/3
370 01 České Budějovice

Tel.: +420 386 323 247

Fax: +420 383 839 361

e-mail: recepce@reznicek.cz

---

[1] Hulmák a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014), 1. vydání, 2014, s. 1766 – 1767.

[2] Tamtéž, s. 1767.

[3] Srov. např. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. dubna 2009, sp. zn. 23 Cdo 508/2009, Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. února 2011, sp. zn. 23 Cdo 4192/2008-108.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)